

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه

وبینار آموزشی :

قوانین و سرفصلهای مربوط به حوزه تامین اجتماعی

مدرس : آقای مهندس علیرضا احسانی فرد

سر فصلها

۱- دستور اداری در خصوص «نحوه صدور، تمدید و تجدید کارت بازرگانی» موضوع ماده ۳۷

قانون تامین اجتماعی

۲- نحوه ارائه خدمات غیرحضوری مفاساحساب ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی

۳- بخشنامه ۱۱ جدید درآمد در ارتباط با حسابرسی از دفاتر قانونی

۴- بخشنامه تنقیح و تلخیص شده بازرسی کارگاهی

۵- دستورالعمل ها و ضوابط نحوه رسیدگی به ادعای اشتغال افراد در کارگاه های مشمول

قانون تامین اجتماعی

دستور اداری در خصوص «نحوه صدور، تمدید و تجدید کارت بازرگانی»

موضوع ماده ۳۷ قانون تامین اجتماعی

ماده ۳۷:

هنگام نقل و انتقال عین یا منافع مؤسسات و کارگاههای مشمول این قانون اعم از اینکه انتقال به صورت قطعی، شرطی، رهنی، صلح حقوق یا اجاره باشد و اعم از اینکه انتقال به طور رسمی یا غیر رسمی انجام بگیرد انتقال گیرنده مکلف است گواهی سازمان را مبنی بر نداشتن بدهی معوق بابت حق بیمه و متفرعات آن از انتقال دهنده مطالبه نماید دفاتر اسناد رسمی مکلفند در موقع تنظیم سند از سازمان راجع به بدهی واگذارکننده استعلام نمایند در صورتی که سازمان ظرف ۱۵ روز از تاریخ ورود برگ استعلام به دفتر سازمان پاسخی به دفترخانه ندهد دفترخانه معامله را بدون مفاصاحساب ثبت خواهد کرد. در صورتی که بنابه اعلام سازمان واگذارکننده بدهی داشته باشد میتواند با پرداخت بدهی معامله را انجام دهد بدون اینکه پرداخت بدهی حق واگذارکننده را نسبت به اعتراض به تشخیص سازمان و رسیدگی به میزان حق بیمه ساقط کند.

در صورت انجام معامله بدون ارائه گواهی مذکور انتقال دهنده و انتقال گیرنده برای پرداخت مطالبات سازمان دارای مسئولیت تضامنی خواهند بود.

وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی همچنین شهرداریها و اتاقهای اصناف و سایر مراجع ذیربط مکلفند در موقع تقاضای تجدید پروانه کسب یا هر نوع فعالیت دیگر مفاصاحساب پرداخت حق بیمه را از متقاضی مطالبه نمایند. در هر حال تجدید پروانه کسب موکول به ارائه مفاصاحساب پرداخت حق بیمه می باشد.

تبصره - سازمان مکلف است حداکثر پس از یک ماه از تاریخ ثبت تقاضا مفاصاحساب صادر و به تقاضا کننده تسلیم نماید.

نحوه ارائه خدمات غیر حضوری مفصاحساب موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی

ماده ۳۸:

در مواردی که انجام کار به طور مقطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود: کارفرما باید در قراردادی که منعقد می کند مقطعه کار را متعهد نماید که کارکنان خود، همچنین کارکنان مقطعه کاران فرعی را نزد سازمان تامین اجتماعی بیمه نماید.

کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ این قانون بپردازد.

پرداخت پنج درصد بهای کل کار مقطعه کار از طرف کارفرما موقوف به ارائه مفصاحساب از طرف سازمان خواهد بود.

در مورد مقطعه کارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را در موعد مقرر به سازمان تسلیم و پرداخت میکنند: معادل حق بیمه پرداختی بنا به درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد.

هرگاه کارفرما آخرین قسط مقطعه کار را بدون مطالبه مفصاحساب سازمان بپردازد، مسئول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارات مربوط خواهد بود. و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخته است از مقطعه کار مطالبه و وصول نماید.

کلیه وزارتخانه ها و موسسات و شرکت های دولتی و همچنین شهرداری ها و اتاق اصناف و موسسات غیردولتی و موسسات خیریه و عام المنفعه مشمول این ماده می باشند.

ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی؛ کلیه کارفرمایان و پیمانکاران تحت عضویت سازمان تامین اجتماعی را مکلف می سازد که علاوه بر بیمه کردن کارکنان خود، نسبت به بیمه نمودن نیروهای مربوط به پروژه های مناقصه ای و قراردادی نیز اقدام نمایند.

نحوه ارائه خدمات غیر حضوری مفاصاحساب موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی

تبصره ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی- مصوب ۲۶ / ۰۲ / ۱۳۷۲

کلیه کارفرمایان موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی و ۲۹ قانون بیمه های اجتماعی مکلفند:

مطالبات سازمان تامین اجتماعی از مقاطعه کاران و مهندسين مشاورى كه حداقل يكسال از تاريخ خاتمه تعليق يا فسخ قرارداد آنان گذشته و در اين فاصله جهت پرداخت حق بیمه كاركنان شاغل در اجرای قرارداد و ارائه مفاصاحساب سازمان تامین اجتماعی مراجعه ننموده اند را ضمن اعلام فهرست مشخصات مقاطعه کاران و مهندسين مشاور از محل ۵% کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به این سازمان پرداخت نمایند.

میزان حق بیمه پس از قطعی شدن طبق قانون و بر اساس آراء هیات تجدید نظر موضوع ماده ۴۴ قانون تامین اجتماعی اعلام خواهد شد.

مهلت مقرر جهت واريز مورد مطالبه توسط واگذارندگان کار حداکثر بیست و پنج روز تعیین گردیده است.

تبصره مصوب ۰۱ / ۰۲ / ۱۳۹۴

مطابق ماده ۴۰ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور- مصوب ۰۱ / ۰۲ / ۱۳۹۴ (تبصره- مبنای مطالبه حق بیمه در مورد پیمان هایی که دارای کارگاه های صنعتی و خدمات تولیدی یا فنی مهندسی ثابت می باشند و موضوع اجرای پیمان توسط افراد شاغل در همان کارگاه انجام می شود، براساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه است و از اعمال ضریب حق بیمه جهت قرارداد پیمان معاف می باشند و سازمان تامین اجتماعی باید مفاصاحساب این گونه قراردادهای پیمان را برای ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی صادر کند.

نحوه ارائه خدمات غیر حضوری مفاصاحساب موضوع ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی

آیین نامه اجرایی تبصره های ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی

ماده ۱

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مواد ۳۸ قانون تامین اجتماعی و ۲۹ قانون بیمه های اجتماعی سابق مکلفند کلیه مطالبات سازمان تامین اجتماعی که در این آئین نامه به اختصار سازمان نامیده میشود از مقاطعه کاران و مهندسين مشاور را برابر مفاد ماده واحده قانون الحاق یک تبصره به ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی مصوب ۱۳۷۲/۰۲/۲۶ پس از درخواست سازمان از محل ۵٪ کل کارکرد و آخرین قسط نگهداری شده به سازمان پرداخت نمایند.

ماده ۲

کلیه کارفرمایان مشمول این آئین نامه مکلفند:

- حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این آئین نامه
- فهرست کامل پیمانهای موضوع ماده یک که از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد آنان یکسال گذشته است
- را با مشخص نمودن شماره و تاریخ پیمان، نام و مهندسين مشاور به سازمان تامین اجتماعی ارائه نمایند
- و در مورد اعلام مبلغ کل کارکرد پیمان شامل ارزی و ریالی میزان ۵٪ و آخرین قسط موضوع مواد ۳۸ قانون تامین اجتماعی
- و ۲۹ قانون بیمه های اجتماعی سابق نگهداری نزد کارفرما تا تاریخ شروع و خاتمه یا فسخ یا تعلیق پیمان،
- محل کار و شرح مختصری از موضوع پیمان،
- نحوه تهیه مصالح بعهده کارفرما، پیمانکار و یا هر دو
- و آخرین اقامتگاه قانونی پیمانکار و مهندسين مشاور با سازمان همکاری نمایند.

در مورد قراردادهایی که پس از ابلاغ این آئین نامه خاتمه مییابند یا تعلیق یا فسخ میگردند در صورت عدم ارائه مفاصاحساب از سوی پیمانکار ظرف یکسال از تاریخ، تعلیق یا فسخ قرارداد، کارفرما مکلف است مراتب را ظرف یکماه به سازمان اعلام نماید.

ماده ۳

سازمان مکلف است در مورد قراردادهای موضوع ماده یک این آئین نامه به ترتیب زیر عمل کند:

1. در مورد قراردادهایی که حق بیمه آنها طبق قانون ویر اساس آرای هیات تجدید نظر موضوع ماده ۴۴ قانون قطعی شده است، بدهی حق بیمه را مجدداً به پیمانکار یا مهندسين مشاور ابلاغ و چنانچه حداکثر ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ مجدد، آن را به سازمان پرداخت نکند سازمان بدهی را کتبا به کارفرما اعلام نماید.
2. در مورد قراردادهایی که حق بیمه آنها قطعی نشده است، پس از قطعیت بدهی بایستی طبق بند الف اقدام شود.

ماده ۴

کارفرمایان مکلفند بدهی قطعی شده موضوع ماده ۳ این آئین نامه مربوط به پیمانکاران و مهندسين مشاور را که توسط سازمان اعلام می شود حداکثر ظرف مهلت ۲۵ روز از تاریخ ابلاغ، از محل ۵٪ و آخرین قسط موضوع مواد ۳۸ قانون تامین اجتماعی و ۲۹ قانون بیمه های اجتماعی سابق تامین و به حساب سازمان واریز نمایند.

ماده ۵

سازمان مجاز است جهت اخذ اطلاعات مربوط به قراردادها، به اسناد و مدارک در اختیار کارفرمایان مراجعه نماید و کارفرمایان در خصوص ارائه مدارک و اسناد مورد نیاز سازمان، همکاری نمایند.

بخشنامه ۱۱ جدید در آمد در ارتباط با حسابرسی از دفاتر قانونی

فصل اول: قوانین مرتبط

فصل دوم : وظایف شعبه، کارفرما و اولویت های انجام بازررسی

❖ **وظایف شعبه :**

۱- تعیین کارگاه های حائز شرایط

۲- نحوه اخذ مدارک و صدور درخواست و ارسال به موسسه حسابرسی تامین اجتماعی

❖ **اولویت انجام بازررسی**

فصل سوم: اقدامات موسسه حسابرسی تامین اجتماعی

الف: ثبت درخواست ها

ب: اقدامات لازم پس از صدور حکم بازررسی

ج: سرفصل های مورد رسیدگی

د: نحوه تشخیص حقوق، مزد و مزایا و سایر هزینه های مشمول

هـ : نکات حائز اهمیت در زمان رسیدگی به دفاتر قانونی

بخشنامه ۱۱ جدید در آمد در ارتباط با حسابرسی از دفاتر قانونی

فصل چهارم: معرفی و نحوه استفاده از کاربرگ های بازرسی دفاتر

- ۱- کاربرگ شماره ۱: مختص به ثبت حقوق و دستمزد که لیست آن ارسال گردیده.
- ۲- کاربرگ شماره ۲: مختص به هزینه هایی که لیست آن به تامین اجتماعی ارسال نگردیده .
- ۳- کاربرگ شماره ۳: مختص به قراردادهای پیمانکاری که ماده ۳۸ در مورد آنها رعایت شده است.
- ۴- کاربرگ رابط
- ۵- کاربرگ گزارش نهایی

فصل پنجم: نحوه ارائه گزارش بازرسی دفاتر

فصل ششم: اقدامات شعبه پس از دریافت گزارش بازرسی دفاتر

بخشنامه تنقیح و تلخیص شده بازرسی کارگاهی

بخش اول: طبقه بندی کارگاه ها و اولویت های تعیین شده

الف: طبقه بندی کارگاه ها

ب: اولویت های تعیین برنامه ریزی روزانه بازرسان

ج: بازرسی تحقیقی

د: درخواست های ارسالی از سامانه غیرحضوری

ه: درخواست های ارسالی از سیستم نامنویسی متمرکز کارگاه و پیمان

بخش دوم: روش انجام بازرسی از کارگاه

۱- کارگاه های دارای شخصیت حقیقی

۲- کارگاه های دارای شخصیت حقوقی

۳- کارگاه های جدید التاسیس

- کارگاه های جدید التاسیس حقیقی

- کارگاه های جدید التاسیس حقوقی

۴- کارگاه های تعطیل فاقد و فاقد فعالیت حقیقی و حقوقی

۵- کارگاه های فاقد کارگر

۶- کارگاه های مستقر در اماکن مسکونی شخصیت حقیقی و حقوقی

۷- شرکت های کسب و کار فضای مجازی (استارت آپ ها)

۸- کارگاه های فاقد پرونده مطالباتی (کشفی)

۹- کارگاه های خانوادگی

۱۰- مزارع و باغات کشاورزی

۱۱- دفتر مرکزی پیمانکاران

بخشنامه تنقیح و تلخیص شده بازرسی کارگاهی

بخش سوم: فرایند بازرسی الکترونیک (هوشمند)

الف: تحت سیستم عامل اندروید

ب: سیستم متمرکز تحت «وب»

ج: سامانه خدمات غیرحضوری

بخش چهارم: سامانه خدمات غیرحضوری بازرسی الکترونیک کارگاه ها

بخش پنجم: سیستم محاسبه بدهی

دستورالعمل ها و ضوابط نحوه رسیدگی به ادعای اشتغال افراد در کارگاه های مشمول قانون تامین اجتماعی

❖ مواد قانونی و دادنامه های صادره:

➤ مواد قانونی

- **ماده ۱۴۸ قانون کار:** (همه کارگاه ها وظیفه دارند تا لیست کارگران خود را به سازمان تامین اجتماعی ارسال کنند و برای تک تک کارمندان خود حق بیمه را پرداخت نمایند).
- **ماده ۱۵۷ قانون کار:** (هر گونه اختلاف فردی بین کارفرما و کارگر یا کارآموز که ناشی از اجرای این قانون و سایر مقررات کار، قرارداد کارآموزی، موافقت نامه های کارگاهی یا پیمانهای دسته جمعی کار باشد، در مرحله اول از طریق سازش مستقیم بین کارفرما و کارگر یا کارآموز و یا نمایندگان آنها در شورای اسلامی کار و در صورتی که شورای اسلامی کار در واحدی نباشد، از طریق انجمن صنفی کارگران و یا نماینده قانونی و کارگران و کارفرما حل و فصل خواهد شد و در صورت عدم سازش از طریق هیاتهای تشخیص و حل اختلاف به ترتیب آتی رسیدگی و حل و فصل خواهد شد).
- **ماده ۱۸۳ قانون کار:** (کارفرمایانی که بر خلاف مفاد ماده ۱۴۸ این قانون از بیمه نمودن کارگران خود خودداری نمایند، علاوه بر تادیه کلیه حقوق متعلق به کارگر (سهم کارفرما) با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به جریمه نقدی معادل دو تا ده برابر حق بیمه مربوطه محکوم خواهند شد).
- **ماده ۳۶ قانون تامین اجتماعی:** (کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان می باشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تادیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود، تاخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسئولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود. تبصره. بیمه شدگانی که تمام یا قسمتی از درآمد آنها به ترتیب مذکور در ماده ۳۱ این قانون تامین می شود مکلفند حق بیمه سهم خود را برای پرداخت به سازمان به کارفرما تادیه نمایند ولی در هر حال کارفرما مسئول پرداخت حق بیمه خواهد بود).
- **ماده ۳۹ قانون تامین اجتماعی:** (کارفرما مکلف است حق بیمه مربوط به هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان بپردازد. همچنین صورت مزد یا حقوق بیمه شدگان را به ترتیبی که در آئین نامه طرز تنظیم و ارسال صورت مزد که به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید به سازمان تسلیم نماید. سازمان حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ دریافت صورت مزد اسناد و مدارک کارفرما را مورد رسیدگی قرار داده و در صورت مشاهده نقص یا اختلاف یا مغایرت به شرح ماده ۱۰۰ این قانون اقدام و مابه التفاوت را وصول می نماید. هر گاه کارفرما از ارائه اسناد و مدارک امتناع کند سازمان مابه التفاوت حق بیمه را راساً تعیین و مطالبه و وصول خواهد کرد).

دستورالعمل ها و ضوابط نحوه رسیدگی به ادعای اشتغال افراد در کارگاه های مشمول قانون تامین اجتماعی

➤ مواد قانونی

- **ماده ۴۰ قانون تامین اجتماعی:** (در صورتی که کارفرما از ارسال صورت‌مزد مذکور در ماده ۳۹ این قانون خودداری کند سازمان می‌تواند حق بیمه را راساً تعیین و از کارفرما مطالبه و وصول نماید.)
- **ماده ۹۰ قانون تامین اجتماعی:** (افراد شاغل در کارگاه ها باید قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با کارهای مرجوع را داشته باشند، بدین منظور کارفرمایان مکلفند قبل از بکار گماردن آنها ترتیب معاینه پزشکی آنها را بدهند . در صورتی که پس از استخدام مشمولین قانون معلوم شود که نامبردگان در حین استخدام قابلیت و استعداد کار مرجوع را نداشته و کارفرما در معاینه پزشکی آنها تعلل کرده است و بالنتیجه بیمه شده دچار حادثه شده و یا بیماریش شدت یابد ، این سازمان مقررات قانونی را درباره بیمه شده اجرا و هزینه های مربوط را از کارفرما طبق ماده ۵۰ ق.ت.ا، مطالبه و وصول خواهد نمود .)
- **ماده ۹۷ قانون تامین اجتماعی:** (هرکس به استناد اسناد و گواهی های خلاف واقع یا با توسل به عناوین و وسایل تقلبی از مزایای مقرر در این قانون به نفع خود استفاده نماید یا موجبات استفاده افراد خانواده خود یا اشخاص ثالث را از مزایای مذکور فراهم سازد به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارات وارده به سازمان تامین خدمات درمانی یا این سازمان و در صورت تکرار به حبس جنحه‌ای از ۶۱ روز تا شش ماه محکوم خواهد شد)
- **ماده ۱۰۱ قانون تامین اجتماعی:** (سازمان مکلف است به صورت مزد ارسالی از طرف کارفرما ظرف مدت شش‌ماه از تاریخ وصول رسیدگی کند و در صورتی که از لحاظ تعداد بیمه شدگان یا میزان مزد یا حقوق یا مدت کار اختلافی مشاهده نماید مراتب را به کارفرما ابلاغ کند در صورتی که کارفرما تسلیم نظر سازمان نباشد می‌تواند از هیات های تشخیص موضوع مواد ۴۳ و ۴۴ این قانون تقاضای رسیدگی کند هر گاه رای هیات مبنی بر تایید نظر سازمان باشد کارفرما علاوه بر پرداخت حق بیمه به تادیه خسارتی معادل یک دوازدهم مابه‌التفاوت ملزم خواهد بود که طبق ماده ۵۰ این قانون از طریق صدور اجرائیه وصول خواهد شد.)

دستورالعمل ها و ضوابط نحوه رسیدگی به ادعای اشتغال افراد در کارگاه های مشمول قانون تامین اجتماعی

➤ دادنامه های صادره دیوان عدالت اداری

- رای شماره ۵۳۳ مورخ ۸۹/۱۱/۲۵
- رای شماره ۷۲۰ مورخ ۹۰/۰۳/۰۳
- رای شماره ۴۸۰ مورخ ۹۱/۰۹/۲۹
- رای شماره ۶۰۰ مورخ ۹۳/۰۴/۰۲
- رای وحدت رویه ۱۴۸ مورخ ۹۳/۰۲/۲۲
- دادنامه شماره ۵۶۳ مورخ ۹۸/۰۸/۲۵

دستورالعمل ها و ضوابط نحوه رسیدگی به ادعای اشتغال افراد در کارگاه های مشمول قانون تامین اجتماعی

❖ بررسی ادعا:

- مواردی که قبل از رسیدگی به ادعای سوابق بیمه شدگان می بایست مدنظر قرار گیرد
- مدارک و مستندات
- فرآیند رسیدگی و الزامات
- موضوعات قابل طرح در کمیته احتساب سوابق

❖ ترکیب کمیته ها :

- کمیته های شعبه ای رسیدگی به ادعای اشتغال بیمه شدگان کارگاه ها
- کمیته های استانی رسیدگی به ادعای سوابق بیمه شدگان کارگاه ها
- کمیته ستادی رسیدگی به ادعای سوابق بیمه شدگان کارگاه ها

دستورالعمل ها و ضوابط نحوه رسیدگی به ادعای اشتغال افراد در کارگاه های مشمول قانون تامین اجتماعی

❖ رسیدگی به ادعای سوابق گروهی

❖ وصول حق بیمه

❖ بررسی صحت سوابق بیمه شدگان